Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Viite: Lausuntopyyntönne 9.2.2024

Kuuleminen 16.2.2024 koskien monenvälistä yleissopimusta Pilari 1:n Amount A:n täytäntöönpanemiseksi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Suomen Veroasiantuntijat ry:tä (jäljempänä myös ”SVA”) kuultavaksi Pilari 1:n Amount A:ta koskevan monenvälisen yleissopimuksen allekirjoittamista koskevassa asiassa. Kuultavana verojaostossa SVA:n edustajana on asiantuntija Anton Falkenberg.

SVA viittaa tässä yhteydessä 4.12.2023 päivättyyn lausuntoonsa, joka on annettu lausuntopyyntöön VN/32869/2021. Jäljempänä esitetty pohjautuu kyseiseen lausuntoon.

1.Yleistä

Pilari 1:n Amount A:ta koskevan monenvälisen yleissopimuksen (”Yleissopimus”) ja taustalla olevan OECD:n hankkeen keskeiset tavoitteet vakauttaa kansainvälistä tuloverojärjestelmää ja poistaa kansallisten digitaaliseen toimintaan kohdistuvien verojen tarve ovat SVA:n näkemyksen mukaan kannatettavia. Globaalisti toimivien yritysten näkökulmasta olisi erityisen tärkeää, että verotuksellinen toimintaympäristö on ennustettava ja vakaa.

SVA:n näkemyksen mukaan Yleissopimuksella olisi mahdollisuus saavuttaa yritysten näkökulmasta hyödyllinen lopputulos erityisesti sellaisessa tilanteessa, jossa mahdollisimman suuri määrä valtioita sitoutuu Yleissopimukseen ja tätä kautta kansallisten digitaalisen toiminnan verotukseen tähtäävien sääntöjen määrä vähenee. Kannatettavimpia Yleissopimuksen tavoitteita olisikin päästä eroon digitaalista toimintaa koskevista kansallisista veroista. Erityisesti SVA pitää kannatettavana, että Yleissopimuksen mukaan sen osapuolet sitoutuisivat sekä olemaan soveltamatta nykyisiä Yleissopimuksessa tai sen liitteessä lueteltuja veroja että olemaan ottamatta käyttöön sopimuksessa määriteltyjä digitaalisia veroja tai vastaavia toimenpiteitä niin, että tällainen sitoumus koskee kaikkia yhtiöitä eikä rajoitu pelkästään Amount A -verotusoikeuden piiriin kuuluviin yhtiöihin.

Yleissopimuksen saavuttaessa riittävän kattavuuden tällä voisi olla hallinnollisia kustannuksia vähentävä vaikutus konserneissa, jotka eivät kuulu Yleissopimuksen soveltamisen piiriin ja jotka vapautuisivat toimintamaidensa kansallisesta ja mahdollisesti alemmilla kynnysarvoilla sovellettavasta sääntelystä.

Vaikka Yleissopimuksen tavoitteita voidaan pitää kannatettavina, SVA pitää sopimuksen tekstiä ja sisältöä erittäin teknisenä ja vaikeaselkoisena ja Yleissopimuksen soveltaminen olisi

näin ollen omiaan lisäämään yrityksille sääntelystä ja sen soveltamisesta aiheutuvaa epävarmuutta. Kun otetaan huomioon, että sopimuksen voimaantuloon liittynee edelleen merkittävää epävarmuutta, koska suuret sopimuksen voimaantulon kannalta kriittiset maat eivät ole ilmaisseet tukeaan Yleissopimukselle, yritysten näkökulmasta on olemassa riski, että tavoite sääntelyn yksinkertaistamisesta ei toteudu ja Pilari 1:n Amount A:n ohella jää voimaan huomattava määrä kansallisia verojärjestelmiä. Kansallisten verojärjestelmien ja teknisen sekä monimutkaisen Pilari Amount A:n soveltaminen yhtäaikaisesti eri toimintamaissa aiheuttaisi potentiaalisesti yrityksille huomattavia kustannuksia.

SVA suhtautuu varauksella sopimuksen allekirjoittamisen tarkoituksenmukaisuuteen. Keskeisimpinä ongelmakohtina SVA näkee sääntelyn monimutkaisuuden, yrityksille sääntelyn käyttöönottoon varautumisesta todennäköisesti syntyvät huomattavat kulut sekä edelleen jäljelle jäävän kaksinkertaisen verotuksen riskin. Lisäksi riskinä on, että sopimuksen allekirjoittamisella ei Yleissopimuksen mahdollisesti puutteellisen kattavuuden takia saavuteta tavoiteltuja hyötyjä, kun voimaan jää useita kansallisia verojärjestelmiä.

2.Sopimuksen soveltaminen

Liikevaihtokynnys on ensi vaiheessa asetettu 20 miljardiin euroon ja seitsemän vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta liikevaihtokynnys laskisi 10 miljardiin euroon. Kannattavuuskynnys on asetettu 10% tasolle. Molempien kynnysarvon täyttymisen arviointi vaatii sopimuksen tekstin mukaisten oikaisujen tekemistä konsernitilinpäätöksen tuloslaskelmaan. SVA:n näkemyksen mukaan jo soveltamiskynnyksen täyttyminen on sopimustekstin perusteella monimutkainen arvio, joka monimutkaistuu entisestään tiettyjen sopimuksessa erikseen määriteltyjen toimialojen kohdalla.

Yleissopimuksen mukaiset uudet vaatimukset ovat omiaan kasvattamaan yritysten seuranta- ja raportointitaakkaa, joka on huomattavan korkea jo valmiiksi OECD:n Pilari 2 -hankkeen ja sitä seuraavan EU-direktiivin implementointiin varautumisen johdosta. Yleissopimuksen mukaisiin kasvaviin raportointivelvoitteisiin varautuminen vaatisi todennäköisesti huomattavia lisäinvestointeja, vaikka Suomen näkökulmasta Yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluisikin todennäköisesti hyvin rajallinen määrä yrityksiä senkin jälkeen, kun liikevaihtokynnys laskisi 10 miljardiin euroon. Lisäksi SVA pitäisi tärkeänä, että sitouduttaessa Yleissopimuksen tekstiin, myös Verohallinnolle taattaisiin riittävät resurssit yritysten neuvontaa ja ohjausta varten siitä huolimatta, että lukumääräisesti Yleissopimuksen mukaiset velvoitteet koskisivat vain pientä joukkoa Suomen suurimpia yrityksiä.

3.Kaksinkertaisen verotuksen poistaminen, hallinnolliset säännöt ja riitojen ratkaisu

Yleissopimukseen sisältyy kaksinkertaisen verotuksen poistamista koskeva mekanismi, joka pyrkii estämään olemassa olevan yritysverojärjestelmän perusteella jo kertaalleen verotettujen voittojen uudelleenverottamisen toisessa valtiossa. Yleissopimukseen perustuva velvollisuus poistaa kaksinkertainen verotus koskisi kuitenkin ainoastaan sopimuksen osapuolia.

SVA:n näkemyksen mukaan Yleissopimuksen mahdollisesta voimaantulosta huolimatta on riski, että useat maat jättäytyvät sopimuksen ulkopuolelle ja pitävät yllä omia digitaaliseen toimintaan kohdistuvia verojärjestelmiään. Tämä aiheuttaa yrityksille paitsi huomattavia lisäkustannuksia muun muassa raportointivelvoitteiden täyttämisessä ja seurannan järjestämisessä, myös todellisen riskin kaksinkertaisesta verotuksesta ja pitkistä oikaisumenettelyistä sen poistamiseksi. Lisäksi kaksinkertaisen verotuksen poistovastuu Amount A -voiton osalta

ja sen jakaminen lainkäyttöalueille Yleissopimuksen määräysten mukaisesti monimutkaistaa edelleen kansainvälistä verojärjestelmää ja verolaskentaa.

Yleissopimuksen mukaisesti hallinnollisten sääntöjen tavoitteena on, että konserni voisi toimia mahdollisimman usein yhden verohallinnon kanssa ja että hallinnolliset säännöt olisivat mahdollisuuksien mukaan yhdenmukaisia. Tavoite on kannatettava. Niin ikään kannatettavaa on Yleissopimuksella luotava uuden verotusoikeuden käyttöä koskeva oikeusvarmuusmenettely, jonka kautta soveltamisalaan kuuluvan verovelvollisen olisi mahdollista saada sopimuksen osapuolia sitovia ratkaisuja sopimuksen soveltamisesta. Sitova ja mahdollisesti käyttöalaltaan aiempaa laajempi riitojenratkaisumenettely on kannatettava ajatus oikeusvarmuuden näkökulmasta.

Helsingissä 15. päivänä helmikuuta 2024

Suomen Veroasiantuntijat ry